

Wprowadzenie

Gdy przystępowałam do napisania tej, już szóstej z kolei książki z serii Zeszyty Naukowe z Pedagogiki Wyższej Szkoły Humanitas w Sosnowcu, zdałam sobie sprawę, że stanęłam przed trudnym zadaniem przybliżenia czytelnikom różnorodnej tematyki artykułów napisanych zarówno przez pracowników Wyższej Szkoły Humanitas w Sosnowcu, jak również doktorantów, studentów i przyjaciół uczelni. Niniejsze opracowanie sygnalizuje jedynie wybrane problemy w przyjętych obszarach tematycznych i jest próbą prezentacji dorobku i kierunków rozwoju naukowego osób reprezentujących określone środowisko naukowe.

Zeszyt składa się z dwóch części. Na część pierwszą zatytułowaną „Wspomaganie rozwoju w działaniach kreatywnych – egzemplifikacje teoretyczne i empiryczne” składają się artykuły ukazujące sposoby stymulacji rozwoju dziecka i terapeutyczne walory działań plastycznych, twórczego myślenia oraz tańca w pracy z dzieckiem.

Pierwszy artykuł Ewy Warzechy, będący wynikiem badań pracy dyplomowej napisanej pod moim kierunkiem na temat „Twórczość plastyczna a wrażliwość estetyczna dziecka w wieku przedszkolnym”, przybliżył temat wrażliwości estetycznej, którą rozumie się zazwyczaj jako zdolność do dostrzegania w świecie wartości estetycznych i ich przeżywanie. Można w nim znaleźć przykłady i analizę prac plastycznych dzieci w wieku przedszkolnym.

Kolejnym artykułem w tej części opracowania jest artykuł Jolanty Chowaniak pt. „Myślenie twórcze a stopień uspołecznienia dziecka w wieku przedszkolnym”. Autorka przedmiotem swoich badań uczyniła kontaminację pomiędzy stopniem uspołecznienia dziecka a prezentowanym poziomem myślenia twórczego. Według autorki artykułu myślenie dywergencyjne często tłamszone jest u dzieci już na etapie edukacji przedszkolnej. Autorka tekstu od dwóch lat pracuje w przedszkolu, gdzie dzieci zdobywają wiedzę na podstawie nowatorskiego programu „Klucz do uczenia się”¹, opartego na teorii Lwa Wygotskiego. Przygotowany tekst jest próbą odpowiedzi na pytanie, czy w dobie dzisiejszego ukierunkowania na rozwój myślenia nieskrępowanego schematyzmem, program ten spełnia owe kryteria edukacji XXI wieku.

Kolejny tekst autorstwa Pauli Boruckiej „Zabawa ruchowa a rozwój społeczny dziecka pięcioletniego” jest fragmentem pracy dyplomowej napisanej pod kierunkiem prof. zw. dr. hab. Leona Markiewicza. Według autorki tekstu świat zabawy jest podstawą do nauki prawidłowych postaw, a zdobyta w nim wiedza odzwierciedla się w świecie rzeczywistym. Prawidłowo zorganizowana zabawa ruchowa przez nauczyciela, jak również ta swobodna inicjowana przez samo dziecko, powoduje zwiększenie identyfikacji z grupą. Źródłem zasad i norm postępowania staje się również gru-

¹ www.kluczdouczeniasie.pl/pl

pa rówieśnicza. Kształtowaniu ulegają relacje dziecka z innymi, przez co pogłębiane są więzi społeczne. Zwiększa się poczucie przynależności do tej grupy, zatem powstaje u dziecka poczucie solidarności z nią, co wiąże się z nauką wypełniania poszczególnych ról społecznych.

Kolejny tekst w tej części Zeszytów Naukowych Pedagogiki WSH w Sosnowcu to artykuł Joanny Rachwał pt. „Choreoterapia w przypadku dzieci przewlekle chorych”. Autorka w przygotowanym artykule nakreśla problem, w jaki sposób przewlekła choroba może negatywnie wpływać na rozwój psychoemocjonalny dziecka, i jak taniec leczniczy jako wspomagająca forma kompleksowego leczenia może znaleźć swe zastosowanie. Rozmiary zagrożeń rozwoju psychospołecznego dzieci chorych przewlekle są bardzo zróżnicowane i zależne nie tylko od cech osobowości, ale także od umiejętności postępowania leczniczego i opiekuńczo-wychowawczego. Pojawiające się w ich rozwoju psychospołecznym opóźnienia i zaburzenia, dotyczące zwłaszcza procesów poznawczych – percepcyjnych i intelektualnych – poprzez intensywną terapię winny być – zdaniem autorki – sukcesywnie zmniejszane lub nawet likwidowane.

Część drugą Zeszytu – „Praktyka edukacyjna – wybrane problemy w działalności pedagogicznej” otwiera tekst Jerzego Zielińskiego „Jak napisać pracę dyplomową z pedagogiki? Praktyczne wskazówki”. Treści niniejszego artykułu dotyczą podstawowych spraw związanych z przygotowaniem nauczycieli akademickich do kierowania opracowaniem prac dyplomowych, a studentów do rozwiązywania problemów związanych z opracowaniem tych prac. Autor wyraża przekonanie, że treści niniejszego artykułu mogą być pomocne nauczycielom akademickim w kierowaniu pracami dyplomowymi, a tym samym wpłynąć na podniesienie jakości tych prac. Natomiast dla studentów treści niniejszego artykułu mogą stanowić ukierunkowanie w etapie organizowania, a następnie prowadzenia badań w ramach rozwiązywanych problemów badawczych.

Część ta zawiera również tekst Ryszarda Cibora „Psychologiczne i pedagogiczne problemy w stomatologii”. Autor zwraca w nim uwagę, iż stomatolog w swojej praktyce zawodowej spotyka pacjentów z różnych okresów rozwojowych, z różną osobowością, nawykami, oczekiwaniami, potrzebami. Ponieważ postępowanie w ramach usług stomatologicznych powinno prowadzić nie tylko do usunięcia objawów wynikających z konkretnej jednostki chorobowej czy zaniedbań higienicznych pacjenta, lecz także poprawiać jakość jego życia codziennego, zmieniać nastawienie emocjonalne do świata i siebie samego, lekarz stomatolog powinien uwzględniać właściwości psychologiczne swoich pacjentów, jak i całokształt jego sytuacji życiowej. Z kolei zaangażowanie w pracę, w leczenie, w pomaganie powinno stanowić akceptowany element samorozwoju i spełnienia w zawodzie. W obu przypadkach wiedza psychologiczna i odpowiednie podejście pedagogiczne mogą okazać się przydatne, a nawet wręcz nieodzowne dla uzyskania sukcesu.

Ostatni artykuł opracowania to tekst Artura Dziewieckiego pt: „Współczesna oświata polska w Wielkiej Brytanii”, jej cele i modele realizacji na przykładzie polskiej szkoły sobotniej im. Stefana Wyszyńskiego w Londynie”. Artur Dziewiecki jest prezesem Polskiej Szkoły Sobotniej im. kardynała Stefana Wyszyńskiego w Londynie, która postawiła sobie za cel realizację nauki przedmiotów ojczystych wśród dzieci i młodzieży polskiej zamieszkującej północny Londyn. Autor tekstu przybliży czytelnikowi tę problematykę, opisując 4-letni okres istnienia szkoły. Szkoła jako instytucja zapewnia swoim wychowankom znajomość polskiej kultury i języka, co pozwala zachować niezmiernie ważne w multikulturowym środowisku Londynu poczucie własnej tożsamości i przynależności.

Sosnowiec 2011

Danuta Krzywoń